

מסורת הש"ס

6) פסחים 1: עקב פ"ו
7) גי' בני אדם רש"ל
8) (גמ' ד' ד' ו' ע"ו)
9) נכסיהם בני אדם
10) רש"ל (1) פ"ה
11) פ"ה

הנהגות הגר"א

[א] נש' דמח' י"ב נימק
הרמב"ם דשמי' ושמ"ס
רבי' נב"מ פ"ר פ"ק
[ב] תוס' ד"ה דמח' דמח'
סו' ר"ל פ"ר פ"ה ה"ה
ד"ס דלמ"ה

לעני רש"י

אשדול"א
[א] שו"ת ר"ל פ"ו ע"ב
שו"ת
פ"ל א"א ס"ט ל' מ"ח

מוסף רש"י

דשחי' ל' תוס' ה"ה
מן הכסף ונפלו ר"ל
ושב' סו' ה' ע"ה
תלמי' ונתינת ח' מעות
שנמצאו לפני סוחר
בהמה לעולם מעשי'
רוב אכלו כשר בירושלם
כל ימות העולם משעת
מעשר שני א"ל לפי שלא
היו מספקין לאכלו כל
מעות מעשר שני שלכן כרגל
ועומן אוחס' לפני העיר
בבית הנהל' וכן חולקין
אחס' בקדושין ועיקר
אכילת מעות מעשר שנים
היו מביאין מהן כדק"ל
במחנות (פ"ג) הלך לוקחין
מן הכמות דכל זמן
ש"ס ל' מעות מעשר אינו
מוליד מעות חולין ואפי"ן
דליכא למירי' שמה מד'
המירי' נפלו ומעות חולין
הן פסק אשכנזי לחומה
(פסחים 1) בהר הבית
חולין אפילו בשעת הרגל
שי' מעות מעשר מרובין
בירושלם משעת חולין
לא מספקין לה כגמפ'ה
דלוקין כשר רובא דשמי'
ואמרין לא האדמה נפול
אלא קודם הרגל (ט"ו)
ובירושלם בשאר ימות
השנה חולין דרוב מעות
העיר חולין בשעת הרגל
הכל מעשר דמפסק
טעמא מה טעם בשעת
הרגל מעשר ולא אמרין
קודם הרגל נפול דלמחן
גמלאין כהר הבית הואיל
ורשתי' בירושלם עשרין
להתכבד בכל יום חמי'
העיר ואם נפול קודם
הרגל היו משתת' בשעת
כיבדו אבל הר הבית
מתוך שהוא משופע והר
אלם נכנס חלק על רגלי'
ואינו עש' להתכבד אלם
כל דבר תשע' להכבד
אמרין קמאי חלוי (ט"ו)

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כו.

עין משפט
גר מצוה

עב א"מ פ"ו מהל'
גולה ואכרה ה"ל ו'
קמ"ט ע"פ עד טו"ש פ"ח
פ"ר פ"ה פ"ה א'
ע"ב ב"ב פ"ה פ"ה ט'
טו"ש פ"ה פ"ה פ"ה
ע"ד ד' מ"ה פ"ה ט'
טו"ש פ"ה פ"ה פ"ה
ע"ה ה' מ"ה פ"ו מהל'
מעשר שני הלכ' י'
ע"ו ר' מ"ה פ"ו מהל'
גולה ואכרה ה"ל א'
וע"ן מהל' ונב"מ
יכתי' קמ"ט ע"פ עד
טו"ש פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה
פ"ה

רבינו הגאון

הזהירה דשחי' ט"ו ע"ה
בהן סי' הרבה כלומר
משום רבות דם נתינים
בהו המקום לפיכך עלה
[בהן סי' ג'] פ"ה קמ"ד
הסבין נקרא קמ"ט שני
רצועות שהכ"ס קשור
בהן שהרצועות נקראות
שני: מהנתינין דקמ"ט פ"ה
בבית חדר מחציו לחין
למזרח מחציו ולפנים
למערב הבית אוקימנא
באורא ונסבא דלית להו
לא קמ"ט ולא טע"ז וכן כל
כיורא בהן אם שכבדו
לכית זה לאמרין אפי'
מצא בהן הבית הר'
אלו שלו אוקמ' רב
נחמן כשעשאו פונדק
ואפי' לא עשאו אלא
לשלישה ישראל הרי אלו
שלו מאי טעמא הוואו
דנפל מינה נתינא ואורא
רב נחמן לטעמיה דאמר
ראה סלע שנפל משמים

דשתיך. וא"מ ולקני ליה חזירו לבעל הגל או לבעל הכותל
[ב] וי"ל דאין חזר קונה בדבר שיכול להיות שלא
ימלאנו לעולם כמו הכל שהוא מונע בעובדי הכותל וכן מוכח לקמן
(עמוד ג) דמנן מלא' בחנות ובשולחנות הרי אלו שלו ואין חזירו קונה
לחזונו או לשולחני לפי שהמעות הם
דבר קטן ואין סופו היה למלא וכן
לקמן (דף מ.) דלאמר לא שנו אלא
בלוקח מן המגר דלא הוי שלו ולא
אמר' דקני אוחס' תגר כשהיה
נרשמו: **בבית** חדר מחציו
ואחין שפ"ו. וא"מ והא אמרין ספק
היטע לא יעול ועוד דהכא כי נמי
נטל להו מקום סימן ויכריז ועוד
דמשמע דמתני' מיידי אפילו גיש בו
סימן דגמלא' הוה בעי לאוקמי
מתני' נכסין ויכס' אלא מהמת פירכא
אחרתי מוקי לה באורא ונסבא
וי"ל דלמידי בשמך דומיא דכותל ישן
ומסתמא כג' נקשו בעלים ולא
מלאו ונתינאשו אלא מעלוי ולפנים
של בעל הבית דלינו שוכה חפזיו
ימים רבים:

בתוך הבית הרי אלו שפ"ו. מיידי
שמלא' בהו הענין שנראה
שהוא אכידה: וניזול בתר בתרא.
דהיינו בעל הבית דמסתמא לעולם
הוא דר בנימו עם השוכרים וטרס
שהלכו חפשו חפזיה וכדו הבית
ולא שכחו דבר ואין תלמוד המציאה
שהיא שלהם אלא לבעל הבית שעדיין
שאר בנימו באחרונה כגון מעות
דחלין נתר' תרלא לפי שמכדקין
השוקקין בכל יום ואפילו אין בו
סימן דאין בעל הבית מתיאש מה
שמפסיד בנימו כסבור שימלאנו הייס
או למחר כיון שאין נכרים עומד
דרים בנימו וי' מעשי' שעשה פונדק
לשלישה בני אדם אפילו כי יש סימן
מתיאש: **לעולם** מעשר. ואין
למלות דמן המוכרין נפלו וכבר מעות
חולין הן שנחמלנו על הבהמה דלוקחין
כתר לוקחין דהו' רובא דמוכר אחד
מוכר לכמה בני אדם ועוד דמוקמינן

דשחי' טפי. העלו חלודה רבה דכולי האי לא שיק להו: **מציא**.
הנמלא' באחד ממורי הכותל: **בשר קמא**. אולי או קמיה לגיו בני
הבית נמנוהו שם אי קתא לגר בני רשות הרבים נמנוהו שם שכן
דרך אחימו. וכן כסף צמר שגליה אשדול"א פ"ה פ"ה: **באורא**.
מוטין: **נכסא**. פלג"א של כסף:
ממולא. מן החפץ דממזיח כל רוח
הכותל: **לא לריכא דמשפט**. הכותל
למד גיפא: מהו דפימא. נחצי
הגובה היה תמילה ואשתפוזי אשתפוז
לד הנמוך קמ"ל: **לפני סוחר** כשהם
בירושלם: **לעולם**. בין בשעת הרגל
בין שלא בשעת הרגל: **מעשר**. שרוב
בשר הנאכל בירושלם מעשר לפי
שאין אדם שזה בירושלם עד שאכל
כל מעשרותיו וזמן מעות מעשר
לעני העיר או לזוהיני וישני העיר
ורוב הולאות מעשר לוקחין בהן
מעות לשלמים כדמא' שם שם
מעשר זמנים כמסכת מנחות
(דף פ"ג): **וכבר הבית חולין**. ואפילו
בשעת הרגל ואפי"ן שרוב מעות
שבעיר מעשר שעולו רגלים מביאין
מעות מעשרותיהן לאכלם לא שנקינן
רובא דשמי' וחולין בתר רגל אלא
אמר' מלפני הרגל נפלו כאן וחולין
הן: **ובירושלם**. בשאר שוקים שבה:
בבשר ימות השנה חולין. דרוב מעות
שבעיר חולין: **ובשעת הרגל מעשר**.
שרוב מעות העיר מעשר: **ואמר רב**
שמעיה בר ועירא מאי עעס. בירושלם
בשעת הרגל מעשר ולא אמר' מלפני
הרגל נפלו כדאמרין **בבשר הבית**:
ושוקי ירושלים עשויין להכבד בכל
יום. ואם נפלו שם לפני הרגל כבר
מלאום מכבדי השוק. אבל הר הבית
אין לרין להתכבד בכל יום שאין טיט
ועפר קולט שם מתוך שהוא משופע
ועוד שאין אדם נכנס שם במגעל
ובאבק שעל רגליו: **אלמא**. דבר
שעש' להכבד אמר' קמאי קמאי
אלו והני אחריני ניהו: **הכל נמי**.
קמס שוכר בית כשהוא יולא מחפס'
כל וזומו ונטל את שלו יולא ונימא
האחרונים שכחוהו שאלו הראשונים שכחוהו: **וכבר מלאו האחרונים**:
לשלישה ישראל. בנת אחת וכל שכן אם היו עובדי כוכבים ומי שנפל
ממנו מלא' דלא ידע ממאן נכסי: **פונדק**. מקום שבוערים ושנים שפול
לינה אחד ושנים: **ואפילו ברוב ישראל**. דעבדי דמייאש ולא סמיך
דליהדרו הנהיה דלא מפלגי בין דבר שי' בו סימן לאין בו סימן:
שלישה עובדי כוכבים. אידי דנקט שלישה גבי ישראל נקט נמי גבי
עובדי כוכבים ור"ה חד ובלגדי שיהא אחרון: **אפילו סימא לשלישה**
ישראל. ולא חפשו דהלכה כרשב"א דכי פליגי רבנן עליה
היכא דנפלה במקום שהרבים מזויין דלא ידע להו לכוליה דכבר
האובד ומימר אמר ההוא דאשכח לא ידע ממי נפלה ולכשיגיע
הרגל יכריז עליה ואחן סימן ואטול אבל הכא ידע להו
לכוליה ותבענהו ולא אודו איאופי מיימר אמר טו':
אמרי קמיהו. אחרתי לפניהם: **והפסא ליהדרו**. נתמיה:
נקוטנא

הוא אחוקה דהו מעשר: **בהר הבית** פ"ה פ"ה ח"י. וא"מ והא
אמרין פרק הרואה (בבב"א דף פ"ג): לא יכנס אדם צהר הבית
במעות הנכרים לו כדמיו א"כ מסתמא של הקדש הם ונפלו מן
המביאין ללשכה בניסן וי"ל דאין אסור ליכנס אלא במעות הנכרים
לו כדמיו כפרסא דנראה שנטא אחס' לסמורה וננאי הוא
וכענין זה אפילו של הקדש אסור אבל יצידו אפילו הם של חולין
מותר ליכנס [ועיין מוס' פסחים 1]:
עשויין להתכבד בב"א יום. וא"מ והלא אין מתכבדות אלא
בשכיל שרלים שלא יעמאו הטירות ולא בשכיל המעות
ונגדה (דף טו): ושם ד"ה ש"מ) מוכח דמניו דלינה בחוקת בדוקה
משרלים אפי"ן שכבדוהו אינו מועיל כיון שלא נדקו משרלים
בשעת כיבוד וי"ל כיון שבדוקין משרלים שלא יאה אפילו עגס
בכעדה אי אפשר שלא ימלא מעות אם היו שם:
הכא נמי קמא קמא אוי"ר י"ה. וא"מ ולוקי מתני' כגון שנמלא
גנומא שלא נמלא ע"י כיבוד כדמוכח פ"ק דפסחים (דף 1) וסו) גבי תיבה שנחמשו בה מעות מעשר וחולין דאע"ג שכבד התיבה
אזינין בתר רוב מעות שנחמשו שם ולא בתר בתרא כשנמלא גנומא ויש לומר שי' גנומא שנבדקת על ידי כיבוד דלאמר פרק דס
נדה (נדה טו) ושם ד"ה גנומא) ויש גנומא שהיא עמוקה או סדק שהוא עמוק שאינו נבדק ע"י כיבוד כי הריא דפסחים ומתני' דקמ"ט מלא
נחון הבית לא משמע שמהל סדק עמוקה או סדק שהוא עמוק כל כך שלא יוכל לו למצוא בשעת כיבוד:
לשלישה עובדי כוכבים. נפחות משלשה לא מקרי רוב ומיירי שעדיין ישנם צבית דאי לאו הכי הו' דבעל הבית שהוא בתרא:
אפילו תימא לשלישה ישראל. מלמיה דבר קפרא מפרס דלאמר לשלישה בני אדם מיירי אפי' בשלישה ישראל ואפילו רבנן
דאמרין ברוב ישראל חייב הכריזו הכל הו' שלו דמפס' דמתיאש וא"מ ולמה לי שלשה חברי ובעל הבית סני דכל אחד יאמר חזירו לקחה
דלאמר כסומן גבי ראה סלע שנפלה משלשה וי"ל דלא סני נפחות משלשה דלימיר דמאחד מן השוכרים אחד והם אינם חושדים את בעל
הבית ולכן אין האובד מתיאש דכבוד ודאי חזירו לקחה ויחזירו לו (ועי"ל דעני לאוקמי אפילו אין בעל הבית עממה):
שנפל